Спеціалізованій вченій раді Д 26.056.10
Київського національного університету
будівництва і архітектури
Міністерства освіти і науки України

ВІДГУК

офіційного опонента **Лайка Олександра Івановича**
доктора економічних наук, професора,
заступника директора з наукової роботи
Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень
Національної академії наук України»
на дисертаційну роботу
Петрухи Ніни Миколаївни
«Біоекономічна парадигма повоєнного відновлення національного господарства: теорія, методологія та механізми інвестиційного забезпечення», представлену на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством

Актуальність теми дослідження та її зв'язок із науковими темами, програмами та планами. Відтворювальна цінність капіталу визначається не фактом його мобілізації, а тим, чи перетворюється він на актив, що функціонує, генерує додану вартість і не руйнує природної основи власного відтворення. Для національного господарства ця теза має безпосередній практичний вимір, оскільки відновлення одночасно стикається з виснаженням природного капіталу агросфери, втратою критичної інфраструктури та накопиченням матеріальних потоків, які ще не стали ресурсом. Частка технічних культур у загальній посівній площі зросла з 11,6 % у 1990 р. до 40,4 % у 2025 р., що за відсутності компенсаційних практик посилює ризики деградації ґрунтів. Пошкодження зрошувальної та водної інфраструктури оцінено в 853 млн дол. США, а вирощування зрошуваних культур скоротилося на 89,0 %. Станом на

вересень 2025 р. унаслідок руйнування житлового фонду на підконтрольних Уряду України територіях утворилося близько 17,2 млн т відходів, з необробленої частини яких за умови сортування й очищення можна отримати близько 8,2 млн т вторинної сировини. Ці процеси пов’язують аграрний сектор і будівельну галузь у спільний відтворювальний контур в якому від спроможності будівництва залежить відновлення зрошувальних, переробних, зберігальних і логістичних об’єктів, а від біоекономічної спрямованості аграрного виробництва – збереження природного капіталу, на якому ці об’єкти мають функціонувати.

Науково-теоретичне підґрунтя інвестиційного забезпечення відновлення національного господарства, закладене у працях з економіки біоресурсів, теорії інвестицій, економіки будівництва та оцінювання збитків і потреб відбудови, формувалося здебільшого відокремлено й потребує суттєвої трансформації з урахуванням специфіки воєнного та повоєнного періодів. Наразі існує об’єктивна потреба у розробці дієвого інструментарію державної інвестиційної, структурної та регіональної політики, який дав би змогу оцінювати інвестиційні рішення за їх здатністю пройти весь шлях від загальнодержавної відтворювальної потреби до функціонального результату з урахуванням міжгалузевих, просторових, економіко-екологічних і фінансових чинників, що особливо важливо для територіально-господарських систем, де аграрне виробництво, переробка, будівництво й портово-логістична інфраструктура утворюють єдиний комплекс, як-от в Українському Причорномор’ї. У руслі зазначеного, дисертація Петрухи Н. М., виконана відповідно до тематики Академії будівництва України («Вдосконалення аналітичного апарату обґрунтування формату девелопменту для проєктів будівництва», № W4-14-b) та Київського національного університету будівництва і архітектури («Розвиток управлінської взаємодії інституційних учасників девелоперських проєктів», № державної реєстрації 0121U111793), зосереджена на теоретико-методологічному обґрунтуванні біоекономічної парадигми відновлення національного господарства та механізмів її інвестиційного забезпечення, що і

визначає її актуальність для економіки та управління національним господарством.

Обґрунтування наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи Петрухи Н. М. дає підстави стверджувати, що наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані в ній, вирізняються належним рівнем теоретичної аргументованості, методичної виваженості та прикладної спрямованості. Мету дослідження послідовно декомпоновано на завдання, які охоплюють концептуальний, методичний, діагностичний і управлінський рівні, а логіка їх розв'язання вибудувана від уточнення категорій економіки національного господарства до створення інструментів державного управління відновленням.

Теоретичну основу дисертації становлять положення теорії суспільного відтворення та інвестицій, теорії структурних зрушень і державного регулювання економіки, інституційної економіки, економіки природокористування, концепцій біоекономіки, циркулярної економіки та резильєнтності. Таке поєднання відповідає природі об'єкта дослідження, адже відновлення національного господарства розглянуто одночасно як процес руху капіталу між секторами й територіями, як інституційну трансформацію і як відтворення природно-ресурсної бази.

Принципово важливо, що дослідження побудовано за ієрархією макро-, мезо- та мікрорівнів, у якій визначальними є загальнодержавний і регіональний виміри, а мікрорівневий аналіз виконує підпорядковану функцію – перевірки здійсненності державних інвестиційних пріоритетів на рівні типових середньогалузевих суб'єктів господарювання. Достовірність результатів забезпечується комплексним застосуванням методів загальнонаукового та спеціального характеру. Так, системно-структурний та інституційний аналіз використано для обґрунтування концепції відновлення національного господарства й мотиваційно-інституційного механізму; індексні та векторно-індексні моделі – для вимірювання міжгалузевої асиметрії аграрного сектору та будівництва; аналіз бюджетних програм – для оцінювання архітектури

державної підтримки; сценарне моделювання і стрес-тестування – для перевірки здійсненності інвестиційного імпульсу; економетричне моделювання часових рядів і кластерний аналіз – для прогнозування виробничої динаміки та просторової типологізації міських центрів. Коректне застосування економіко-математичних методів знижує вплив дослідницького суб'єктивізму на висновки та забезпечує їх кількісну верифікацію.

Інформаційною основою дослідження стали дані державних статистичних спостережень щодо індексів фізичного обсягу валової доданої вартості, капітальних інвестицій і зайнятості за видами економічної діяльності, статистика Національного банку України, П'ята швидка оцінка збитків і потреб (RDNA5), закони про Державний бюджет України на 2023–2026 роки, відомості Єдиного проєктного портфеля публічних інвестицій, матеріали ФАО та звіт ПРООН щодо системи перероблення та повторного використання відходів руйнування. Особливу емпіричну переконливість роботі надає апробація запропонованої архітектури управління на п'яти інституційно відмінних проєктних траєкторіях, дві з яких – будівництво перевантажувального термінала в Ізмаїлі та реконструкція Татарбунарської і Кілійської зрошувальних систем – стосуються господарства Українського Причорномор'я; у чотирьох траєкторіях із п'яти стадійна перевірка виявила вразливу ланку раніше, ніж відхилення фактично проявилося або могло проявитися.

Стійкість кількісних висновків підтверджено додатковими розрахунками. Нормалізований коефіцієнт збереження реального обсягу валової доданої вартості будівництва становить 62,3 % відповідного коефіцієнта аграрного сектору, а розширення композитного індексу показниками якості галузевих кредитних портфелів та оперативної динаміки виробництва знижує оцінку трансмісійного дефіциту до 20,1 %, проте коефіцієнт міжгалузевої відтворювальної адекватності за обох специфікацій залишається нижчим за одиницю. Отже, наукові положення, висновки та рекомендації дисертації є належним чином аргументованими, логічно викладеними й узгодженими в

цілісну авторську концепцію, що базується на реальних статистичних даних і фактах.

Наукова новизна положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у докторській дисертації, їх загальнонаціональне значення. Аналіз змісту дисертації дає змогу зробити висновок, що одержані здобувачкою результати характеризуються належним рівнем наукової новизни та спрямовані на розвиток теоретико-методологічних засад економіки та управління національним господарством у частині інвестиційного забезпечення його повоєнного відновлення, зміщуючи критерій ефективності інвестування з мобілізації й освоєння капіталу на його відтворювальну віддачу.

Найбільш вагомими результатами дослідження є вперше обґрунтована біоекономічна концепція повоєнного відновлення національного господарства, у якій відбудову розглянуто як керовану регенерацію та структурну перебудову виробничого, інфраструктурного, людського й природного капіталу, національне господарство – як багаторівневу відкриту регенеративну систему, а міжгалузевою основою визначено аграрно-будівельний контур (п. 1.1, т. 1, с. 49, 52, 58–59; т. 2, дод. А, рис. А.1, А.11, с. 588, 596); а також уперше сформована багаторівнева архітектура трансмісійно-коригувального управління аграрно-будівельним контуром, за якою інвестування вважається завершеним лише тоді, коли створений актив фактично використовується, контрольні коефіцієнти задають умови просування проєкту від однієї стадії до наступної, а коригувальні повноваження розподілено між макро-, мезо- та мікрорівнями управління (п. 5.2–5.3, т. 1, с. 417, 429, 457; т. 2, дод. З, табл. З.5, З.7, с. 700, 703–704).

Вагоме наукове значення має також уперше розроблений механізм мотиваційно-інституційного типу для інвестиційного забезпечення біоекономічної реконструкції національного господарства, у якому індексні оцінки об’єкта, інституційної форми та взаємодії стейкхолдерів співвіднесено зі стадією розвитку відповідного інституту, що дає змогу відрізнити інститут, який існує лише формально, від здатного генерувати дієві мотиваційні сигнали

(п. 1.3, т. 1, с. 127, 131–132; т. 2, дод. А, рис. А.17, с. 604). До цієї ж групи результатів належить уперше запропонований підхід, що дає змогу виокремлювати зони біоекономічної сингулярності, – ділянок господарської системи, де зняття бар'єра, що одночасно стримує кілька суміжних галузевих ланок, за умови збігу стимулів учасників і фінансової реалізовності здатне спричинити нелінійний відновлювальний ефект (п. 4.1, т. 1, с. 290–292; т. 2, дод. Е, рис. Е.6, с. 656).

Безумовною перевагою дисертаційної роботи є вперше обґрунтоване розрізнення двох категорій державного регулювання – біоекономічного імпакту державної підтримки, тобто структурно верифікованого ефекту, та біоекономічно спрямованого інвестиційного імпульсу, через який цей ефект реалізується в проєктах, що дає змогу оцінювати державну підтримку не за освоєними бюджетними коштами, а за структурними зрушеннями у виробництві та переробці (п. 4.3–4.4, т. 1, с. 316, 346, 370; т. 2, дод. Е, рис. Е.10, Е.21, с. 664, 686). Цей результат доповнює удосконалений інструментарій просторово диференційованої державної підтримки з використанням показників переробної зв'язаності й ресурсно-енергетичної адаптивності та двовимірної матриці, де регіони розподілено за системною значущістю та біоекономічною складністю (п. 4.3, т. 1, с. 343–344; т. 2, дод. Е, рис. Е.19, табл. Е.9, с. 681–683).

Значущими науковими результатами є також удосконалені система показників результативності відновлення з узагальнювальною категорією «продуктивність системи», що співвідносить економічні, соціальні та екологічні ефекти з витраченими ресурсами й зовнішніми втратами (п. 1.1, т. 1, с. 59–61; т. 2, дод. А, рис. А.4–А.5, с. 591–592); класифікація інвестицій і пов'язана з нею матриця джерел капіталу за власністю, походженням і способом мобілізації, що дає змогу оцінювати відповідність структури капіталу макроекономічним пріоритетам відновлення (п. 2.1, т. 1, с. 154, 158; т. 2, дод. Б, рис. Б.1, с. 608); система оцінювання й моніторингу інвестиційного забезпечення з пороговим нормуванням і неможливістю компенсації критичних

відхилень, яка слугує інструментом перевірки державних інвестиційних пріоритетів на рівні суб'єктів господарювання (п. 2.3, 3.4, т. 1, с. 184, 188, 241–242; т. 2, дод. Б, табл. Б.3–Б.4, с. 612–614; дод. В, рис. В.7, с. 624); інтегральна оцінка енергетичної адаптивності галузей біоекономіки за індексом KIEA-5 (п. 4.2, т. 1, с. 297, 303–304; т. 2, дод. Е, табл. Е.3, с. 660–661); методика територіального розгортання інвестицій в урбаністичне агровиробництво для забезпечення продовольчої безпеки міст (п. 5.4, т. 1, с. 469–473; т. 2, дод. З, табл. З.21–З.24, с. 722, 725–726).

Подальшого розвитку в роботі набули уявлення про детермінанти відновлення національного господарства як динамічну мережу взаємозалежностей із біокластером як інституційно-просторовою формою механізму відновлення (п. 1.2, т. 1, с. 79, 96; т. 2, дод. А, табл. А.2, с. 598); трактування інвестиційного імперативу як відтворювальної вимоги з трирівневою моделлю його інституціоналізації (п. 2.1, т. 1, с. 142, 160–161; т. 2, дод. Б, табл. Б.1, с. 605–607); тлумачення біоекономічної резильєнтності як здатності утримувати процес створення доданої вартості та контроль над капітальними вкладеннями за шокових впливів (п. 3.4, т. 1, с. 263); розрізнення енергетичної крихкості та антикрихкості, за якого предметом оцінювання стає відтворюваність результату в умовах стресу (п. 4.2, т. 1, с. 299–300; т. 2, дод. Е, табл. Е.4, с. 662–663); інструментарій діагностування міжгалузевої асиметрії й трансмісійного розриву між аграрним сектором і будівництвом (п. 5.1, т. 1, с. 388–389, 394; т. 2, дод. З, табл. З.2–З.3, с. 693, 696); уявлення про циркулярне ресурсне забезпечення відбудови з розрізненням заміщення первинних ресурсів біогенними матеріалами та вторинною мінеральною сировиною (п. 5.2, т. 1, с. 435–436; т. 2, дод. З, табл. З.12, с. 711–712); інструменти прогнозно-сигнального супроводу інвестиційних рішень у портфелях публічних інвестицій (п. 5.3, т. 1, с. 444–446; т. 2, дод. З, табл. З.14, рис. З.11, с. 715–716).

Зміст реферату ідентичний основним положенням дисертації.

Основні положення та результати дисертаційного дослідження доповідалися, обговорювалися та отримали схвальні відгуки на 17 конференціях.

Про загальнонаціональне значення наукової новизни, висновків і рекомендацій у докторській дисертації Петрухи Н. М., свідчить їх упровадження на кількох рівнях публічного управління. На рівні стратегічної координації державної політики їх використано Апаратом Ради національної безпеки і оборони України (довідка № 1538/16-05/2-26 від 24.04.2026 р.) та Секретаріатом Кабінету Міністрів України (довідка № 388/67-67-7-2-26 від 16.04.2026 р.).

У сфері галузевого регулювання та ресурсного забезпечення результати застосовано Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Північно-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства, Директоратом інновацій та зв'язків науки з реальним сектором економіки МОН України (довідка № 25/75-26 від 20.07.2026 р.), ДП «Державне управління комплексного забезпечення» Державної аудиторської служби України (довідка № 2/1 від 10.01.2022 р.), підрозділами Міністерства фінансів України та Міністерства оборони України, а також Радою підприємців при Кабінеті Міністрів України (довідка № 47 від 01.12.2022 р.). На регіональному та місцевому рівнях результати впроваджено Вишгородською міською радою та Херсонською обласною військовою адміністрацією (довідка № 01-01-58-1740/0/26/001 від 10.02.2026 р.).

Повнота відображення наукових положень дисертаційної роботи в опублікованих авторкою працях. Основні результати дисертаційного дослідження, що характеризуються елементами наукової новизни, знайшли належне відображення в наукових публікаціях авторки. За темою дисертації опубліковано 81 наукову працю, серед яких одноосібна монографія англійською мовою «Investment Support Reconfiguration and Resilience Formation of Agri-Enterprises within the Bioeconomic Paradigm of the New Security Reality:

Methodology, Diagnostics, Modelling» (Київ: Академперіодика, 2026), одна монографія у співавторстві та 4 розділи у колективних монографіях, 31 стаття у виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus та/або Web of Science Core Collection (зокрема 5 статей, включених до квартилю Q1–Q2), 27 статей у наукових виданнях, що включені до переліку наукових фахових видань України. Тематика публікацій охоплює теоретичні засади біоекономічного відновлення, державне регулювання аграрного сектору, публічні фінанси повоєнного відновлення та міжгалузеву взаємодію аграрного сектору й будівельної галузі. Публікації відповідають вимогам наказу Міністерства освіти і науки України від 23.09.2019 р. № 1220 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук».

Результати дисертаційної роботи пройшли апробацію на 17 міжнародних і всеукраїнських науково-практичних заходах. Обговорення результатів на наукових форумах, зокрема регіонального характеру забезпечило їх фахову оцінку науковою спільнотою, що додатково засвідчує обґрунтованість і практичну значущість запропонованих розробок.

Ступінь використання матеріалів і висновків кандидатської дисертації. Матеріали і висновки кандидатської дисертації Петрухи Ніни Миколаївни на тему «Державне регулювання інтегрованих корпоративних об’єднань в умовах соціоекономічної модернізації національної аграрної політики», подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством, не використовувалися у докторській дисертаційній роботі.

Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Дисертаційна робота Петрухи Ніни Миколаївни на тему: «Біоекономічна парадигма повоєнного відновлення національного господарства: теорія, методологія та механізми інвестиційного забезпечення» відповідає принципам академічної доброчесності. У докторській дисертації та наукових працях, які відображають її результати, відсутній академічний плагіат, фабрикації та фальсифікації, що підтверджено відповідною довідкою.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Загалом дисертація Петрухи Н. М. виконана на високому науковому рівні, вирізняється логічною побудовою, цілісністю та глибоким теоретико-методичним опрацюванням проблематики. Водночас окремі її положення, насамперед у регіональному та економіко-екологічному вимірах розвитку національного господарства, можуть бути предметом наукової дискусії та становлять підґрунтя для подальших досліджень.

1. Визнаючи наукову цінність введення узагальнювальної категорії «продуктивність системи», яку здобувачка трактує як індикатор внеску господарських ланок у відновлення національного господарства, доцільно детальніше зупинитися на способі її вимірювання (п. 1.1, т. 1, с. 59–60; т. 2, дод. А, рис. А.4, с. 591). Вагові коефіцієнти у формулі сукупних витрат (1.6) встановлюються на рівні окремого суб’єкта господарювання, а викиди й відходи враховано як різновид ресурсних витрат, через що екологічний тиск виробництва може компенсуватися економією інших ресурсів, а оцінки не агрегуються на галузевий, регіональний і національний рівні. У зв’язку із цим варто уточнити, як показник узгоджується з офіційною статистикою продуктивності та валової доданої вартості, і розглянути застосування непараметричних індексів «зеленої» продуктивності, у яких небажані результати моделюються окремо від бажаних (зокрема індексу Малмквіста-Луенбергера), для міжгалузевих і міжрегіональних порівнянь.

2. Запропонований здобувачкою мотиваційно-інституційний механізм є вагомим методичним інструментом державної політики відновлення, зокрема в частині обчислення індексу інституційної спроможності на рівні територіальної громади (п. 1.3, т. 1, с. 127–128, 131; т. 2, дод. А, табл. А.3, с. 603–604). Водночас більш глибокого розкриття потребує залежність реакції громади на мотиватори від рівня її ресурсного забезпечення та економічної самодостатності – громада з низьким ресурсним забезпеченням не здатна

забезпечити співфінансування проєкту навіть за наявності стимулів, тож однакові інструменти державної підтримки можуть поглиблювати міжтериторіальну диференціацію. Уточнення потребує й територіальна диференціація державної підтримки (п. 4.3), здійснена на рівні областей, тоді як умови відновлення прифронтових, деокупованих і тилових громад однієї області істотно різняться, що зумовлює потребу в субрегіональному рівні аналізу.

3. Погоджуючись із доцільністю природно-ресурсного контуру в методико-індикативній системі оцінювання (п. 2.3, т. 1, с. 183–184; т. 2, дод. Б, табл. Б.3, с. 612–613), варто відзначити, що просторовий рівень спостереження в ньому обмежено полем, масивом і суб'єктом господарювання. Значна ж частина екосистемних ефектів інвестиційних рішень – зміни водного балансу, перенесення забруднень, ерозійні процеси – формується на рівні ландшафту, річкового басейну чи регіону, а допустимі межі навантаження визначаються екологічною місткістю території, що особливо важливо для відновлення зрошувальних систем півдня України. У зв'язку із цим доцільно уточнити, як порогові значення біофізичних та екосистемних індикаторів узгоджуються з планами управління річковими басейнами та процедурами оцінки впливу на довкілля і стратегічної екологічної оцінки державних і регіональних програм відновлення (Закони України від 23.05.2017 р. № 2059-VIII і від 20.03.2018 р. № 2354-VIII).

4. Звертає на себе увагу переконливий аналіз структурних передумов виснаження природного капіталу агросфери (п. 3.1, т. 1, с. 200–201; т. 2, дод. В, табл. В.3, с. 619) – площа соняшнику збільшилася з 1636 тис. га у 1990 р. до 5222 тис. га у 2025 р., тоді як площа кормових культур скоротилася з 11 999 тис. га до 1173 тис. га. Утім, вплив цих процесів, як і забруднення земель вибухонебезпечними предметами, на інвестиційні рішення відображено переважно в натуральних і якісних характеристиках. З позицій економіко-екологічного аналізу доцільно було б запропонувати вартісну оцінку втрат природного капіталу за підходами Системи еколого-економічного обліку ООН

(SEEA), яка доповнює систему національних рахунків, з диференціацією за природно-сільськогосподарськими зонами та регіонами. Це дало б змогу інтегрувати втрати природного капіталу в макроекономічну оцінку потреб відновлення та обґрунтування державних інвестиційних пріоритетів.

5. Здобувачка визначає наявність інституційно-ринкового середовища, зокрема ринків збуту, однією з умов реалізації інвестиційного імпульсу державної підтримки переробки (п. 4.4, т. 1, с. 368; т. 2, дод. Е, табл. Е.12, с. 688), однак ця умова сформульована переважно якісно. У цьому контексті потребує уточнення питання узгодження державної підтримки поглиблення переробки з місткістю внутрішнього та регіональних продовольчих ринків, рівнем продовольчого самозабезпечення регіонів, імпортною конкуренцією та структурою агропродовольчого експорту країни. Без такого узгодження одночасна підтримка однотипних переробних потужностей у різних регіонах може призводити до надлишкової пропозиції та зниження результативності бюджетних видатків.

6. Апробація трансмісійно-коригувальної архітектури (п. 5.3, т. 1, с. 448–449; т. 2, дод. З, табл. З.13–З.14, с. 713, 715) охоплює проєкти, пов’язані з портово-логістичною інфраструктурою, зокрема будівництво перевантажувального термінала на Дунаї, а значення морських та альтернативних експортних логістичних каналів для аграрного сектору національного господарства розкрито в п. 3.1. Водночас у декомпозиції трансмісійного розриву (п. 5.1) та в системі контрольних коефіцієнтів (п. 5.2) транспортно-логістичну доступність окремо не виокремлено, хоча для масових аграрних вантажів і будівельних матеріалів саме вона визначає економічну доцільність розміщення переробних і зберігальних об’єктів у регіональному просторі, а портова та водно-транспортна інфраструктура є складовою економічної безпеки держави. Уточнення потребує також екологічний вимір вибору між автомобільним, залізничним і внутрішнім водним транспортом, питоме навантаження на довкілля за яких різниться. Доцільними були б

показники інтермодальної доступності та питомих транспортних викидів у паспорті проєктного комплексу.

7. Дисертація вирізняється значною насиченістю ілюстративним матеріалом – таблиці, рисунки, схеми й матриці широко представлено як в основному тексті, так і в додатках. Інформативність цього матеріалу не викликає сумнівів, проте його обсяг ускладнює сприйняття основної лінії аргументації, частину висновків можна простежити лише за постійного звернення до додатків.

Загалом, наведені зауваження мають переважно дискусійний і рекомендаційний характер, не знижують наукової та практичної цінності одержаних результатів і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації. Поставлені в роботі наукові завдання авторка розв’язала повною мірою, а сформульовані нею положення, висновки й рекомендації вирізняються високим ступенем обґрунтованості та достовірності.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК ТА ВІДПОВІДНІСТЬ ДИСЕРТАЦІЇ ВСТАНОВЛЕНИМ ВИМОГАМ

Ознайомлення з дисертаційною роботою, рефератом, публікаціями Петрухи Ніни Миколаївни дозволяє зробити висновок про те, що робота є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, у якій отримано нові, науково обґрунтовані результати, що в комплексі вирішують важливу науково-прикладну проблему та мають вагоме значення для теорії і практики економіки та управління національним господарством на етапі повоєнного відновлення. Особливу цінність становить обґрунтування аграрного сектору та будівельного комплексу як взаємозалежних ланок єдиного відтворювального процесу в національному господарстві, у якому біоресурсна база, переробні потужності та створювані будівництвом інфраструктурні об’єкти набувають цінності лише за їх функціональної узгодженості, а також інструментарій державного управління, що забезпечує таку узгодженість.

Зміст дисертації відповідає обраній темі, забезпечує досягнення поставленої мети і завдань дослідження. Опубліковані праці відображають основні положення дисертації, а її результати апробовано на достатній кількості науково-практичних конференцій різного рівня. Реферат за своїм змістом відображає структуру, основні положення та висновки дисертації.

За своїм змістом робота відповідає паспорту спеціальності 08.00.03 – економіка та управління національним господарством, а також вимогам Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197

(зі змінами), Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13 грудня 2021 р. № 1359, та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40.

З урахуванням актуальності обраної теми, наукової новизни отриманих результатів, їх теоретичного й прикладного значення для управління національним господарством, а також високого рівня виконання дослідження дисертація Петрухи Ніни Миколаївни заслуговує позитивної оцінки, а її авторка – присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент:
Заступник директора з наукової роботи
ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних
досліджень НАН України»
доктор економічних наук, професор **Олександр ЛАЙКО**

Підпис д-ра екон н, проф Лайко О.
Засвідчую
Вчений секретар
д. філос. Поліково О.С. (Підпис)